

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 35 pușcași din 03 noiembrie 1944, în cauza penală privindu-l pe

Andrieaș Vasilii Matveevici, născut în anul 1916, originar și domiciliat pînă la arest în r-nul Florești, s. Cașunca, RSSM.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 35 pușcași din 03 noiembrie 1944, Andrieaș Vasilii a fost condamnat în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 5 ani închisoare, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani.

2. Potrivit sentinței, Andrieaș Vasilii a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, exercitîndu-și serviciul militar în armata sovietică și avînd atitudine ostilă față de regimul din URSS, în luna august 1944, a desfășurat în cadrul anturajului său agitație antisovietică, orientată spre discreditarea puterii sovietice. Astfel, inculpatul defăima capacitatea militară și nivelul scăzut al echipamentului ostașilor armatei sovietice, totodată, lăuda sistemul fascist și condițiile de trai ale ostașilor români.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Andrieaș Vasilii și-a recunoscut vinovăția și a declarat că în convorbirile sale cu ostașii subdiviziunii și-a permis să-și expună nemulțumirea privind condițiile de trai ale oamenilor muncii și ostașilor armatei sovietice, dar fără nici o intenție contrarevoluționară. A recunoscut că a lăudat armata română, însă nu și-a exprimat neîncrederea în victoria armatei sovietice.

Circumstanțele incriminate inculpatului Andrieaș Vasilii au fost confirmate în ședința de judecată prin declarațiile martorului Rusu C.

3. Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, a declarat recurs în anulare, prin care, invocînd prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 35 pușcași din 03 noiembrie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui Andrieaș Vasilii, în baza învinuirii

pe art. 54 -10 alin. (2) Cod penal al RSSU și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În susținerea celor menționate, în textul recursului în anulare Procurorul General Adjunct invocă faptul că, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor inculpatului Andrieaș Vasilii, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, după cum prevede dispoziția art. 54 -10 alin.(2) Cod penal al RSSU.

Concomitent, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Andrieaș Vasilii pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil. Din acest motiv, în opinia recurentului hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Andrieaș Vasilii în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucât există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Prin urmare, consideră recurentul că inculpatul Andrieaș Vasilii în conformitate cu art. 3 al Legii Republicii Moldova nr. 1225-X11 din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, inclusiv cele supuse represiunilor în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare (VCK, GPU - OGPU, NKVD, MGB, KGB, procuraturile și colegiile lor, „dvoiki”, „troiki”, „consfătuiri speciale”, alte organe cu funcții analoage) pentru „activitate contrarevoluționară”, „trădare de patrie”, „răspîndirea unor scorniri calomnioase ce discreditează

orînduirea sovietică de stat și obștească”, pentru alte „Crime de stat”, pentru „încălcarea legilor și regulilor cu privire la separarea bisericii de stat și a școlii de biserică”, „atentarea sub formă de îndeplinire a ritualurilor religioase la persoana și la drepturile cetățenilor”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Andrieaș Vasilii a fost condamnat în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, pentru că exercitîndu-și serviciul militar în armata sovietică și avînd atitudine ostilă față de regimul din URSS, în luna august 1944, a desfășurat în cadrul anturajului său agitație antisovietică, orientată spre discreditarea puterii sovietice.

Conform art. 53 alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținînd cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Andrieaș Vasilii în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărîrii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, casează total sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 35 pușcași din 03 noiembrie 1944, cu încetarea procesului penal în baza învinuirii pe art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, în privința lui **Andrieaș Vasilii Matveevici**, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **14 iunie 2016**.

Președinte

Judecători

Ursache Petru

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda